

Soạn bài Những ngày đầu của nước Việt Nam mới - Ngữ văn 12

Câu 1. Tìm hiểu bố cục của phần trích (các đoạn, ý chính trong từng đoạn).

Trả lời:

Bố cục của phần trích có thể chia ra làm 4 đoạn:

- Đoạn 1: từ đầu đến “*ập vào miền Bắc*”: Tư thế đứng hiên ngang của dân tộc ta thời chống Mỹ, tác giả hồi tưởng về giờ phút hiểm nghèo của đất nước Việt Nam mới.
- Đoạn 2: tiếp theo đến “*thêm trầm trọng*”: Những khó khăn về mọi mặt của đất nước tưởng khó có thể vượt qua.
- Đoạn 3: tiếp theo đến “*ba trăm bảy mươi kilôgam vàng*”: Những biện pháp tích cực của chính quyền mới thể hiện quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, thử thách của toàn Đảng, toàn dân ta.
- Đoạn 4: đoạn còn lại: Hình ảnh Bác Hồ biểu tượng cho một chính thể mới, Nhà nước mới. Nhà nước của dân, do dân, vì dân.

Câu 2. Đề hồi tưởng về những ngày đầu của nước Việt Nam mới, tác giả đã xuất phát từ điểm nhìn hiện tại nào? Những cảm nghĩ cụ thể của tác giả?

Trả lời:

- Điểm nhìn hiện tại là bối cảnh đất nước năm 1970, thời điểm cuộc kháng chiến chống Mỹ đang diễn ra vô cùng gay go, ác liệt.
- Cảm nghĩ của tác giả: so với 25 năm trước, tuy khó khăn như thế và lực lượng của ta đã khác:
  - + Năm 1945: “là thời kì làm mưa, làm gió của chủ nghĩa đế quốc”, “gần hai chục vạn quân Tưởng từ mấy ngả ập vào miền Bắc” còn bây giờ (1970), “mỗi hành động kẻ cướp... không tránh khỏi bị trừng phạt”, mọi cách tô son trát phấn của đế quốc Mỹ với bọn nguy quyền tay sai ở miền Nam đều hoài công vô ích”.
  - + Năm 1945: nước Việt Nam chưa có tên trên bản đồ thế giới, cả Đông Dương khi đó mang tên Indo-China (vùng giáp giới Ấn Độ - Trung Quốc) thuộc Pháp. Còn bây giờ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà đã là một đất nước tự do.

Câu 3. Phần trích đã nêu rõ những khó khăn nguy nan của nước Việt Nam mới ra sao?

Trả lời:

Soạn bài Những ngày đầu của nước Việt Nam mới - Ngữ văn 12

- Nước Việt Nam mới khai sinh đã phải đương đầu với bao khó khăn, nguy nan nằm giữa bốn bề hùm sói, phải tự dốc mình đấu tranh dũng cảm, mưu trí phải tìm mọi cách để sống còn.
  - Đảng phải hoạt động bí mật, các đảng viên đều công tác dưới danh nghĩa những cán bộ Việt Minh. Chính quyền cách mạng mới, "chưa được nước nào công nhận".
  - Kinh tế hết sức khó khăn: ruộng đất vẫn trong tay địa chủ, bão lụt, hạn hán liên miên, buôn bán với nước ngoài trì trệ, hàng hoá khan hiếm, ngân khố chỉ còn một triệu bạc rách.
  - Đời sống nhân dân rất thấp. Nạn thất nghiệp tăng, nạn đói, dịch tả sản sinh trở lại.
  - Thực dân Pháp xâm lược trở lại Nam bộ làm cho khó khăn "càng thêm trầm trọng".
- => Đây là những thách thức quá lớn đối với chính quyền cách mạng đang còn rất non trẻ.

Câu 4. Đảng và Chính Phủ được sự ủng hộ của toàn dân đã có quyết sách đứng đắn sáng suốt như thế nào để đưa đất nước vượt qua gian khó?

Trả lời:

- Củng cố và giữ vững chính quyền cách mạng, giải tán chính quyền cũ (chính quyền của thực dân phong kiến), xây dựng bộ máy chính quyền mới, từ chính quyền cơ sở là Hội đồng nhân dân, uỷ ban chấp hành đến Trung ương là quốc dân đại hội, toàn dân đóng góp ý kiến cho dự án chống Pháp.
- Thi hành một số chính sách mới: địa chủ phải giảm tô 25%, xóa nợ cho nông dân, toàn dân tăng cường học chữ quốc ngữ, học tập thi cử đều miễn phí, động viên tinh thần đóng góp trong nhân dân, lập quỹ độc lập, kêu gọi đồng bào hưởng ứng "tuần lễ vàng". Nội lực của nước Việt Nam mới được nâng lên nhanh chóng.

Câu 5. Trong cả phần trích, đâu là hình tượng tiêu biểu, gây ấn tượng sâu sắc nhất? Vì sao?

Trả lời:

- Gây ấn tượng mạnh là hình ảnh Bác Hồ, người đứng đầu bộ máy lãnh đạo Đảng và Chính phủ, người cầm lái con thuyền cách mạng vượt qua sóng gió lớn. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã cho ta thấy một nét đẹp ngời sáng và cao cả của Bác đó là sự toàn tâm toàn ý vì dân, vì nước "*ở Người, mọi vấn đề, mọi chuyện của Đảng, của nước, của dân đều trở thành những rung động sâu xa trong tình cảm*". Để chính quyền mới có thể tồn tại và lớn mạnh dân, Bác chủ trương xây dựng "mối quan hệ giữa những người làm việc trong bộ máy chính quyền mới với nhân dân". Bác đề ra ba mục tiêu quan trọng "diệt

Soạn bài Những ngày đầu của nước Việt Nam mới - Ngữ văn 12

giặc đói, giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm", muốn thế phải dựa vào lực lượng và tinh thần của dân.

- Chính quyền mới phải làm tất cả mọi việc “để mưu cầu hạnh phúc cho dân”. Bác viết: “*Nước độc lập mà dân không được hưởng hạnh phúc thì độc lập không có nghĩa lý gì*”. Tác giả đã khái quát rất sâu sắc: “Hạnh phúc cho dân đó là mục đích của việc giành lấy chính quyền và giữ vững chính quyền ấy. Đó là lí tưởng của Người, là tâm lòng của Người”. Bác đưa ra chủ trương kiên quyết chống lại những biểu hiện tiêu cực, khuyết điểm của những người làm việc tại các cơ quan. Bác viết bài tự phê bình cho đăng trên các báo, vạch ra “cái tệ tham ô những lạm” và nói thành thật: “những sự thành công là nhờ đồng bào cố gắng. Những khuyết điểm kể trên là một tội lỗi chúng tôi”. Vì những lẽ đó có thể nói như tác giả hồi kí: “Đồng bào ta đã nhận thấy ở Bác Hồ, hình tượng tượng trưng cao đẹp nhất của dân, của nước, của cách mạng...”.

Câu 6. Nghệ thuật viết hồi kí của tác giả có gì đặc biệt?

Trả lời:

- Trần thuật mọi sự kiện từ điểm nhìn của một người đại diện cho bộ máy lãnh đạo Đảng và Chính phủ, do đó các sự kiện được kể lại thường mang tính chất toàn cảnh, tổng thể, phác họa những nét lớn, gây ấn tượng sâu sắc với nhiều người, nó cũng tiêu biểu cho cảm nghĩ chung của những người lãnh đạo Đảng và Chính phủ.

- Cách trần thuật như thế đã làm cho tác phẩm này không phải là sách tự thuật về một cuộc đời mà gần như là cuốn biên niên sử của một dân tộc. Thẻ hồi kí đã có một diện mạo mới, một tâm vóc mới.